

Spaning vintern 2019

Stark norsk gränshandel i Bohuslän och Värmland

Gränshandeln mot Norge är ett fenomen som har växt kraftigt under lång tid. Denna form av så kallad shoppingturism drivs främst av den lägre prisnivån på den svenska sidan av gränsen som lockar norrmännen. Det är de stora prisskillnaderna på livsmedel, alkohol och tobak länderna emellan som driver konsumtionen till Sverige. Även handeln med specialvaror såsom beklädnad och fritidsvaror är stark på de större gränshandelsplatserna, men det är framför allt billiga dagligvaror som lockar norsk köpkraft.

Prisskillnaderna har sitt ursprung i valutaskillnader, men framför allt punktskatter på till exempel socker samt olika tullar för att skydda inhemsk produktion. Förändringar i valutakursen bidrar dock till att göra det mer attraktivt för norrmännen att handla i Sverige, då skillnaden mellan den svenska och norska kronan har minskat under de senaste tio åren. **Antalet gränshandelsrelaterade dagsresor från Norge till Sverige har i sin tur ökat med över 30 procent under motsvarande period***. I takt med att den norska kronans värde har minskat, har alltså gränshandelsresorna ökat.

Inte bara livsmedel, alkohol och tobak är eftertraktade varor bland de norska besökarna utan även godis är en populär inköpsvara. Detta har aktualiserats ytterligare under de senaste åren i och med att den så kallade "sukkeravgiften" (sockerskatten) på choklad- och sockervaror höjdes kraftigt under 2018, vilket troligtvis har bidragit till ytterligare ett uppsving för godisförsäljningen över gränsen. Sockerskatten har dock sänkts igen under 2019.

Även om gränshandeln är spridd längs hela den norsk-svenska gränsen är merparten av gränshandeln mot Norge koncentrerad till ett fåtal kommuner. **Framför allt Strömstad, Eda och Årjäng är kommuner med en stark gränshandelsnärrvaro. Här omsätter den lokala handeln flera gånger mer än riksnittet.** Tydligast sticker Strömstad ut med över tio gånger högre omsättning än riksnittet. En stor del av förklaringen bakom handelns starka position i dessa kommuner är goda kommunikationer med större befolkningskluster på andra sidan gränsen. Samtidigt förekommer det också gränshandel på andra platser längs gränsen, till exempel Dalarna, Härjedalen, Jämtland och Lappland. Framöver är utvecklingen beroende av vad som händer med de punktskatter och tullar som finns på den norska sidan. Så länge dessa kvarstår lär gränshandeln fortsätta locka norrmännen till Sverige för att handla.

Ta del av mer statistik över gränshandelsregionerna på handelnisverige.se.

"Antalet gränshandelsrelaterade dagsresor från Norge till Sverige har ökat med över 30 procent under de senaste tio åren."

"Tydligast sticker Strömstad ut med över tio gånger högre omsättning än riksnittet."

